

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Politika tretje internacionale

Tudi lajku v političnih zadevah ne more biti neznano, da sovjetski diktatorski režim zunanje politično prav slabo zastopa koristi svoje domovine. O tem se je mogel vsakdo prepričati v teku letošnje pomladi, ko so se nevarno zaostriili dogodki na Daljnem vzhodu. Gotovo bi sovjetska vlada izvršila zločin nad lastnim narodom, ko bi deželo pahnila v vojno, katere porazen izid bi za Rusijo komaj bil dvomljiv. Toda dejstvo, da si je Japonska upala iziriti Rusijo iz najvažnejše postojanke na vzhodu, dokazuje veliko notranjo slabost sovjetske države. Ministrski predsednik sovjetske unije Molotov je v svojem znanem govoru 20. aprila mogel samo resignirano ugotoviti dejanski položaj in izraziti željo po mirnih in prijateljskih odnosih na vzhodu. Drugače mu tudi ni ostalo. Boljševiki se pri vsej strahovladi, ki jo izvajajo nad ruskim narodom le z največjo težavo drže na vladi. Vsak vojni zapletljaj bi jih takoj utegnil za vedno pokopati.

Toda Moskva ni le središče največje države na svetu, ki se razteza preko sedmih zemeljskih površin, Moskva je tudi sedež komunistične internacionale, ki je razpredala svoje trojke po vseh deželah in državah sveta. Moskva je komunistični Rim, kamor zrejo pravoverni komunisti vseh dežel polni vere in upanja, da tamkaj bijejo za vse proletarske naloge zlata in razumevala srca, da tamkaj napeto mislijo noč in dan možgani, kako osvoboditi proletarijat kapitalističnega jarma.

Natančnejši premislek o politiki, ki jo vodi Komintern, bi pa utegnil v svetovnem proletarijatu nekoliko omajati vero v to zlato moskovsko sree.

Prva leta je vodil komunistično internacionalno znameniti Sinovjev, bistra glava, čigar politika je šla za tem, da komunizem izrabi težko gospodarsko stanje, v katerega so zašle vse države in s pomočjo nezadovoljnosti ljudskih množic zaneti komunistično svetovno revolucijo. Rusija tedaj še ni poznala gospodarske krize, kakor jo pozna danes. Deviška zemlja je nudila prostrano in potrpežljivo polje vsakojakim komunističnim eksperimentom, ki naj bi delovnemu ljudstvu prinesli obljubljeni paradizi na zemlji. Toda obljube in pričakovanja se niso izpolnili. Ne-le, da je tudi sovjetska zasedla svetovna gospodarska kriza, njihov petletni načrt je izžgal in zmedel sovjetsko gospodarstvo in danes je sovjetski delavec prav tako v potu svojega obraza — slabši in tanjši kruh, ki mu ga odkazujejo na karte, kakor je bil to kdajkoli slučaj.

Stalin je vrgel mogočnega Sinovjeva kljub temu, da se mu je po kratki opoziciji popolnoma podrgel. Tudi Buharin je kmalu padel, na kar je vodstvo internacionale prevzel sedanji ministrski predsednik Molotov, ki je znana brezvoljnja in brezizrazna kultura v Stalinovih rokah. Trenutno vodita Kominternu Manuiski in Pjatinizki, člana vodstva komunistične stranke, o katerih zgodovina dosedaj še ne ve mnogo poročati.

Med tem pa so o komunistični internacionali pridrle v svet vedno redkeje vesti. Potihnili so v začetku tako pogosti pozivi k svetovni revoluciji. Nasprotno se vedno pogosteje čuje iz Moskve poziv »bratskim strankam v inozemstvu«, zlasti ob prilikah skupnih prgletarskih proslav, kakor je n. pr. 1. maj. »naj komunistične stranke vodijo boj za okrepitev sovjetske države in brambo sovjetske unije«. Stvari so se torej v teku letu precej zasukale. Sovjeti se sami čutijo ogrožene na znotraj in zunaj. Manjka denarja za svetovno revolucionarno propagando, nasprotno, inozemske komunistične stranke naj pomorejo Moskvi.

Istočasno pa je Komintern bolj in bolj postajala orodje sovjetskega zunanega ministrstva, ki, kakor znano, ne vodi politike vedno pod »proletarskimi vidiki«. Komunistična internacionala v Moskvi je danes nekaj spijonažni organ v rokah tajne ruske državne politike, ki obenem neli in pospešuje nemire, ako se ji kje nudijo prilike.

Kako se tretja internacionala vse bolj oddaljuje od svojega prvotnega cilja, to je svetovne revolucije in vodstva proletarijata, dokazuje najbolj sovjetska politika do Italije in Turčije. Proletarijat naj bi si dobro zapomnil, da sta baš ti dve diktatorski in fašistični državi najintimnejši zaveznici sovjetskega. Človek bi mislil, da bo boljševizem iskal diplomatov stikov, — ako jih že išče —, z državami, kjer ima delovno ljudstvo kaj besede in vpliva, kakor v Franciji, Angliji ali Nemčiji do tdnjega časa, skrajša, da bo navezal odnose z demokratskimi državami. Nasprotno, se dan za dnem vrste v sovjetskem časopisju najhujši napadi na omenjene države, proti fašističnemu terorizmu pa ne najdete niti najmanjšega glasu. Pri tem pa je znano, da fašizem ni le zatrl socialistične stranke, kar je gotovo po godu kremeljskim mogotcem, ampak je v krvi zadušil tudi vsak komunizem. Vendar Moskva proti temu ne ugovarja, pač pa neprestano napada Francijo, ki nudi zavetje italijanskim komunističnim beguncem. Sovjetska Rusija je sklenila že 1924 trgovsko in prijateljsko pogodbo s fašistično Italijo in od tedaj so prijateljski odnosi med obema državama vedno tesnejši.

Naravnost pristrano razmerje pa vlada med sovjeti in diktatorsko Turčijo, kjer Kemal pašah ne najde dovolj dreves, da bi nanje pobesil komunistične delavce. Koncem aprila letošnjega leta je bil turški ministrski predsednik Ismet pašah sprejet v Moskvi z največjim sijajem. Sklenjena je bila prijateljska in vojaška pogodba med obema državama. Istočasno pa so sovjeti, ki na vse načine puste strdati svoj proletarijat, spravili skupaj celo 8 milijonov dolarjev posojila za Turčijo. Medtem se

Več vojnih ladij! Najlepši uvod k zopetni otvoritvi razorožitvene konference . . .

London, 23. avgusta. Otvoritev razgovorov o razorožitvi, ki se bodo nadaljevali v Ženevi meseca septembra, daje tukajšnjemu časopisju povod, da posveča svoje politične članke, ki so se doslej sukali večinoma okoli gospodarske konference britanskega imperija v Ottavi, zopet vprašanju, ali je razorožitev sploh možna ali ne. Omenili smo že govor lorda Lloyda, ki je nedavno tega dejal, da bi bilo najboljšje jamstvo za svetovni mir, če bi Anglija ohranila oziroma povečala svoje brodogradnje. Sedaj pa prihaja »Daily Telegraph«, ki skuša opravičiti težnje po neokrnjeni ohranitvi, če že ne po pomnožitvi angleških pomorskih vojniških sil s tem, da opozarja na Francijo, ki da neumorno gradi dalje vojne ladje, ker ni vezana v tem oziru po nobenih mednarodnih dogovorih. Angleški list trdi, da ima Francija danes trikrat več podmornic nego Velika Britanija, in da nadaljuje gradnjo ladij tega tipa v tolikem tempu, da bo v kratkem imela nad 100.000 ton podmornic, dočim jih imajo Anglija, USA in Japonska vsaka samo okoli 50.000 ton.

Nadalje poroča »Daily Telegraph« kot senzacijo, ki jo pa ima iz zanesljivih virov angleške admiralitete, da namerava Francija velik del svojega brodogradnje osredotočiti v Kanalu, dočim je dosedaj večina francoskega brodogradnje bila porazmeščena v Sredozemskem morju. Za enkrat je Francija odposlala v Brest 2 križarki, 7 rušilcev in 7 podmornic, toda to brodogradnje bo še povečalo po številnih podmornicah, ki imajo svojo bazo v Cherbourgu, ter z novimi

križarkami, ki se bodo v kratkem dogradile, tako da bo severno francosko brodogradnje močnejše od sredozemskega. Ta dislokacija francoskega vojnega brodogradnje se utemeljuje s tem, da se je treba primerno zavarovati proti naraščajočemu nemškemu vojnemu brodogradnju, ki razpolaga z najmočnejšimi modernimi križarkami tipa »Deutschland«.

Istočasno se je vnela polemika med francoskim in italijanskim časopisjem. Italijanski časopisje je namreč na ugotovitve »Tempsa«, da so imele zadnje italijanske vojne ladje na morju za podlago napad na francoske transporte iz Afrike, odgovorilo z objavo števil, ki naj dokazujejo ogromno prednost francoske vojne mornarice. Tako n. pr. trdi tudi »Giornale di Italia«, da ima Francija, ki ima v sedanjem trenutku 661.808 ton vojnega brodogradnje, namen, da to brodogradnje do leta 1936 izpopolni na 724 tisoč 479 ton, to je, da hoče do takrat vsako leto zgraditi na novo 40.000 ton brodogradnje. Leta 1936 bo francosko brodogradnje po številu svojih ton prekašalo tonažo Italije in Nemčije skupaj.

Razume se, da francosko časopisje ne molči na te napade fašističnega časopisja, ki tendencno meče samovoljno okoli s številkami. Dejstvo je — piše »Liberte« — da je Italija z velikimi žrtvami dosegla na morju enakost s Francijo, kar se tiče velikih križark, ki imajo po 10.000 ton. Italija ima namreč 10 križark tega tipa, točno toliko, kolikor jih ima Francija. Toda Italija ima nad Francijo celo prednost, in sicer v tipu malih naglih križark, ki predstavljajo v vojni nevarne pirate. Italija je

namreč zgradila, oziroma bo že v kratkem času imela 10 takih morskih roparic, medtem ko je proračunski odsek francoskega parlamenta konstrukcijo 4 takih križark, ki jih je Francija začela leta 1931 graditi, ustavil.

To priliko uporablja »Liberte«, da svari francoski parlament pred izvedbo štedenj, kolikor se tičejo mornariškega ministrstva. Vlada je sklenila, da v mornariškem proračunu prihrani 500 milijonov frankov, toda ta sklep se ne sme izvesti, ker bi sicer bila nevarnost, da bi bilo francosko brodogradnje leta 1936 slabše od italijanskega in nemškega, če štejemo obe ti državi skupaj. Dejstvo je, da bi se v tem slučaju gradbena programa francoske vojne mornarice za leto 1931-32 in za leto 1932-33, ki sta bila že sprejeta, ne mogla izvesti. Če bi se štednje raztegnile na gradbo oziroma dogradbo ladij, ki so se že začele graditi ali pa so že spuščene v morje, potem bi prišli v položaj, da bi imela Francija leta 1933 za 100 tisoč ton ladijevja manj, nego si je začela. List zaključuje svoja izvajanja z apelo na vlado, da naj nikakor ne ustavi ritma novih brodogradenj in da naj se ne da po kakšnih mednarodnih diskusijah ali dogovorih odvrniti od namere, da zgradi brodogradnje, kakor je Franciji za svojo nacionalno obrambo danes bolj potrebno nego kdajkoli prej.

Prijatelji miru in razorožitve seveda nad takimi članki, naj izhajajo v angleškem, italijanskem ali francoskem časopisju, s skrbjo in žalostjo zmagujejo z glavo.

Fašistična revolucija v Braziliji Obsedno stanje — Mornarica na strani ustašev

London, 23. avg. ž. Po vestih iz Montevidea je položaj v Braziliji zelo kritičen. Borbe med vladnimi četami in vstasi se vodijo v Sao Paulo na več krajih. Iz uradnih krogov poročajo, da so sicer vladne čete povsod premagale vstase, vendar pa zglede, da vstasi sploh niso bili potisnjeni, temveč da razvijajo vedno bolj energično akcijo. Vstasi so v Sao Paulu gospodari položaja, vsled česar se je začel pokret širiti na vse braziljske teritorije, zlasti pa še na južne zvezne države. V Rio de Janeiru, glavnem mestu republike, so se pojavili nemiri. Pristasi vstakega pokreta, ki ima izrazit fašistični značaj, so priredili demonstracije proti sedanjemu predsedniku republike Vargasu. Demonstrante je pripeljala neka ženska, ki je bila oblečena v vstaki kroj. Ta ženska je nesla zastavo pred vstasi.

Policija in vojaštvo sta morala takoj nastopiti proti demonstrantom, vsled česar je prišlo v mestu do hudih krvavih spopadov, v katerih je bilo več mrtvih in mnogo ranjenih. Pred poslopjem delovnega ministrstva sta eksplodirali dve bombi, vendar vsled te eksplozije ni bilo človeških žrtev in tudi materialna škoda je majhna. Izvršenih je bilo mnogo aretacij. Davi je vlada proglasila obsedno stanje. Zatrjuje se, da je vojaštvo zvesto vladi, med tem ko se v mornarici širi revolucionaren pokret. Več bojnih ladij je na strani vstajev. Odločno se zatrjuje, da vstaki pokret podpirajo številni italijanski kolonisti v Sao Paulu in da italijanska konzularna predstojništva odkrito delajo na tem, da dajo vstaki voditelji pokretu fašističen značaj.

Hitlerjevci groze Radi smrtni obsodbe političnih morilcev izvajajo Hitlerjevci najhujši pritisk na vlado

Berlin, 23. avg. lg. Razsodba izjemnega sodišča v Beuthenu, ki je obsodila na smrt 5 pristajev narodnih socialistov, je naglo povzročila po vsej Nemčiji veliko razburjenje. Pruska vlada se bo morala že v par dneh baviti s to razsodbo. V uradnih krogih se posebno naglašajo, da bo treba takrat, ko bo šlo za to, ali naj se obsojenci pomilostijo, upoštevati v prvi vrsti, da se obenem varuje tudi avtoriteta države. Zasilna naredba vlade s strogimi kaznimi proti terorizmu, ni bila izdana zato, da bi postala iluzorična že pri prvih kaznih. Najprej se bo treba odločiti o predlogih, ki so bili stavljeni, da se postopanje obnovi. S tem hoče narodna socialistična stranka zaveti izvršitev obsodbe. Člani izjemnega sodišča bodo zavzeli svoje stališče o izvršitvi smrtnih obsodb še le potem, ko se bo izdala pismena razsodba. Pri presoji vloženega predloga za pomilostitev pa bo tudi vpoštevali, da se je kaznivo dejanje izvršilo komaj poldrugo uro potem, ko je stopila zasilna naredba vlade v veljavo, dalje bo treba vpoštevali mladost obsojencev in njihovo pijanost, ko so izvršili kaznivo dejanje. Glede pomilostitve bo moralo reči prvo besedo prusko pravosodno ministrstvo.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča, da je Hitler poslal stotnika Röbna v Berlin k državnemu kanclerju von Papenu, da osebno intervenira radi smrtni obsodbe. Medtem pa vodstvo narodno socialistične stranke v Münchenu poskuša vse mogoče, da pomaga na smrt obsojenim pristajem. Hitlerjev pravni svetovalec Frank II. je brzojavil Hindenburgu in Papenu, da protestira z vsi ogorčenostjo proti strašni razsodbi in da pričakuje takojšnjo pomilostitev obsojencev, ker je to potrebno in zadnja možnost za zagotovitev in ohranitev notranjega miru.

Pravni svetovalec vrhovnega vodstva narodno socialističnih napadalnih oddelkov dr. Lüttgebrune trdi, da je taka razsodba prava justična zmota, ter izjavlja, da se bo odločno poskrbelo za to, da se taka razsodba ne bo izvršila. Tiskovno vodstvo narodno socialistične stranke je izdalo oklic, v katerem pravi, da v Nemčiji ne bo nobenega miru, dokler se ta strašna razsodba ne ukine.

Hitler je brzojavil obsojencem: »Tovariši! Sprite se take strašne krave obsodbe, se čutim, z vami vezanega z neomejeno zvestobo. Od tega trenutka dalje je vaša svoboda samo še vprašanje naše časti. Boj proti taki vladi, pod katero je bila taka obsodba mogoča, je naša dolžnost! Narodno socialistična stranka je danes objavila tudi oklice Hitlerja, v katerem pravi: »Krvava objektivnost gospoda von Papena bo za vedno določila stališče narodnih socialistov nasproti državnemu kabinetu. Pokret narodnih socialistov bo lahko opravil tudi s to vlado, ki obsoja na smrt G. von Papen je zapisal svoje ime v nemško zgodovino s krvjo narodnih bojev. Vse to kar bo vskliko iz tega, se v bodoče ne bo moglo več pomiriti s kaznimi. Sedaj se bo začel boj za življenje naših petih tovarišev.«

Na to Hitlerjevo petih zadržuje vlada, da je trdno odločena, da na noben način ne bo pustila, da bi kdorkoli vršil nad njo političen pritisk. Svoje odločitve bo ukrepala samo po danem pravnem položaju.

Berlin, 23. avgusta. AA. Čeprav je že del časa v Nemčiji navada, da se posamezne stranke poslužujejo v politični borbi dokaj ostrih izrazov in nezmernih izjav in velja to še posebno za Hitlerja samega in za njegovo časopisje, je sedaj Hitler objavil manifest, ki je po svoji obliki uprav brutalen. Hitlerjev manifest je napravil v Berlinu najgloblji vtis.

Okolica državne vlade se sprašuje, ali je primerno, da sme vodja nacionalnih socialistov napadati državno avtoriteto brez vsakega taktičnega zmernosti.

Izjava vlade

Berlin, 23. avgusta. lg. Na grožnje narodnih socialistov radi »smrtnih obsodb« v Beuthenu, sta državna in pruska vlada izdali nastopno izjavo: Radi nasilnih dejanj v notranjepolitičnem boju, so

se morale na predlog državne vlade izreči najtežje kazni proti političnemu terorizmu. Od onega trenutka dalje, ko je stopila v veljavo ta naredba, se je morala naredba uveljavljati enako proti vsakomur brez ozira na stranke. V primeru potrebe bo državna vlada uporabila vsa sredstva, da pribori državnim predpisom nepristransko veljavo in ne bo trpela, da bi se kaka stranka upirala njenim naredbam. Ravnetako tudi pruska in državna vlada ne bosta dopustili nobenega političnega pritiska pri tem, ali moreta porabiti pravico pomilostitve. Strastni očitki strank naj se raje naperijo proti povzročiteljem krvavih dogodkov, ne pa proti državni oblasti, ki je morala v interesu celokupnosti seči po tako ostrih odredbah. Državna vlada bo odločno zavrnila vsak poskus kršitve temeljnih načel pravne države in ščuvanja političnih strasti k novim izredom.

Slabi izgledi za parlament. delo

Berlin, 23. avgusta. AA. Razburjenje, ki je zavladalo v hitlerjevskih vrstah širom vse Nemčije zaradi smrtnih obsodb nacionalnih soc. v Beuthenu, bo imelo še hude politične posledice.

Politični krogi smatrajo, da bodo prve seje novega parlamenta, ki se sestane 30. avgusta, prav burne in da je treba pričakovati vehementne nastope hitlerjevskih poslancev proti vladi in komunistom.

Nemški nacionalci so s temi dogodki kar zadovoljni, ker potrjujejo njihovo trditev, da je delovanje normalnega parlamenta v sedanjih okoliščinah v Nemčiji nemogoče. Nacionalno-socialistični nastopi v novem parlamentu bodo nemara le pospešili sklep vlade, da pravkar izvoljeni državni parlament razpusti. Taki ekscesi ne bodo izostali v novem parlamentu, zlasti če bo prve seje vodila komunistična pravakinja Klara Zetkin.

Po drugi strani pa prihaja vlada do prepričanja, da bi nove volitve na sedanjem položaju ničesar ne izpremenile in da bi ga kvečjemu še poslabšale. Zato se je zadnje dni ideja o prizidjalnem kabinetu, ki naj bi sodeloval s parlamentom tako rekoč nad strankami in s pozitivnim programom dela, močno okrepila.

O pogajanjih med nacionalnimi socialisti in centromom, ki bi lahko ustvarila popolnoma nov položaj, pa ni podrobnih poročil.

**Ljubljanski
velesejem**

»Ljubljana v jeseni«

3.—12. septembra 1932.

Kulturna in gospodarska razstava / **Kmetijstvo** (razstava mleka, sira, medu, zelenjave, jajc, vina) / **Perutnina** / **Kucl** / **Govaja živina** (3. in 4. sept.) / **Konji** (11. sept.) / **Psi** (8. sept.) / **Alpinska razstava, turistični promet** / **Razstava slovenske knjižice, umetnosti, fotografij**. Razstava »Domače ognjišče« / **Industrijski in obrtni oddelek** / **Revija narodnih noš** (4. sept.) **Tekmovanje harmonikarjev** (11. sept.).

50% popust na železnice. Legitimacije po Din 30— se dobe pri denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih, večjih postajah dravske banovine in biljetarnah »Putnike«.

XII. kongres „Pax Romane“

Lourdes, avgusta.

Te dni se je tukaj v Lourdesu zaključil dvajseti kongres dijaške katoliške internacionale »Pax Romane«. Ustanovljena l. 1921 v malem švicarskem vsehšolskem mestecu Fribourgu, je ta danes tako potrebna katoliška mladinska organizacija brzo našla odmeva po vsem katoliškem svetu. Zaporedoma so pristopale kot članice vse posamezne katoliške državne dijaške zveze in danes je kongresu prisostvovalo 250 delegatov iz dvajsetih držav. Vsako leto so se vršili redni letni kongresi, ki so obravnavali trenutno najvažnejši problem mednarodnega življenja. Cim bolj pa se je razpredala delavnost in povezanost »Pax Romane« na aktivnost včlanjenih dijaških organizacij, tem bolj se je širila inelativnost »Pax Romane«. Tako redni kongres niso več zadostovali in »Pax Romane« je posebno zadnja leta začela prirejati regionalne dijaške mednarodne kongrese, katerih je posebno letošnje leto zaznamovalo obilo. Vršil se je v aprilu kongres med nemškimi, francoskimi, belgijskimi in holandskimi dijaštvom v Loreni, priredil se je mednarodni katoliški pacifistični kongres v Bruxellesu, mladinski katoliški časnikarski kongres v Lilleu, mednarodni študijski teden v Fribourgu, je obravnaval razmerje katolicizma do boljševizma — silno zanimiva predavanja je prinesla dominikanska revija »La Vie Intellectuelle« — in je v Parizu stalno delovala komisija Pax Romane za mednarodno intelektualno sodelovanje, v kateri so mnogo sodelovali tudi jugoslovanski zastopniki. Letošnji kongres pa se je vršil v Bordeauxu in Lourdesu, da v tej dobi najtežjih borb človeštva i dijaštvo prosi priprošnje pri Mariji za božjo pomoč ekorašnje rešitve.

Vsakoletni kongres obravnava najvažnejši problem mednarodnega življenja, do katerega mora vse katoliško dijaštvo zavzeti svoje stališče, da tako poleg drugih mednarodnih kulturnih organizacij pri vseh vprašanjih izrazi svoje načelno stališče.

Letošnji kongres je zato obravnaval problem »L'Eglise et la Paix — Cerkev in mir«, ker vsled kohezivnosti ženevskih razpravljalnih razpravljanih glas katoliških zahtev v tem smislu pač nikdar ni bil tako nujen ko danes. Tekom cele konference so vodile katoliške kulturne organizacije iskreno podpirale odločno pošteno hojenje vodstva razorožitvene konference, a v aktivnem sodelovanju pač nobena ni prekosila delavnosti tajništva »Pax Romane«, ki je po svojih zastopnikih v ženevskih kulturnih pododbirih pomagalo povsod radevolje in požrtvovalno. Zato kongres le še bolj jasno podčrtava svoje načelno stališče, ko od svojih pristavev in članov zahteva, da naj bodo predvsem nosilci resnice in krščanske ljubezni, ker bodo le tako najboljši služabniki lastne domovine, a obenem graditelji trdne zgradbe mira. Za nas katoličane mir ni nikakoli negativna vrednota, neka vrsta nevojne, priprosta »non bellare — neborbenost«, ampak nekaj globoko pozitivnega, ki ima temelje v človeški volji in njegovem srcu, ki je dar svetlega duha — prava ljubezen Kristovega srca. Tako so vsi problemi narodnega življenja postajali mednarodni. Cerkev pa je danes edina sila, ki je ohranila globok in izrazit nauk o človeškem bratstvu. Seveda samo krščanska ljubezen ne bo mogla ustvariti mednarodnega mira, toda brez krščanske ljubezni nobena organizacija miru ne bo uspela. »Pax Romane« naj ne bo, ko en sam silen napor za prodor krščanske ljubezni v medsebojne odnose človeštva.

Vzporedna praktična predavanja niso iskala drugega, ko približanje podrobnega dijaškega življenja tem načelnim principom. Če ima vsak narod svoj poseben tip človečnosti, potem mora le organska združitev držav in narodov zagurati popoln razvoj vseh človekovih sposobnosti. Tako bomo v vprašanju vojne, miru in mednarodne sprave kmalu morali uvideti, da moramo v izvajanju pravice storiti mnogo več nego smo storili dozdaj. Predvsem pa bomo morali pogumno odkrivati vse, kar je dobrega in lepega v sosednem narodu, da tako pripomočemo čutu pravčnosti do nadvlade. »Pax Romane«, po svojih narodnih članih v mednarodnem okviru more le pospešiti in olajšati to delo.

Vključ že izredno dobro izvedeni notranji organizaciji »Pax Romane« je kongres še sklenil, da se mednarodni sestanki katoliškega dijaštva še pomnože. Prvemu poskusu regionalnega dijaškega sestanka med francoskimi, belgijskimi in nemškimi dijaškimi zvezami v Loreni letošnje spomladi, naj prihodnje leto sledi še več takih regionalnih kongresov. Tako se bo vršil predvsem v Krakovu prvi nemško-poljski sestanek katoliškega dijaštva, ki bo obravnaval načelno vprašanje: krščanska zamisel moderne države, a v razgovorih med dijaštvom gotovo ne bo opustil jasne izmenjave misli o poljsko-nemških odnosih. Drugi tak regionalni kongres se bo vršil v Heiligenkreuzu pri Dunaju, ki bo zbral dijaštvo Srednje Evrope in Balkana. Tretji kongres se bo vršil v Švici, najbrž v Zenevi, in bo obravnaval problem: katoliško dijaštvo in mednarodno življenje. Četrti kongres pa se bo vršil v Belgiji, ki naj znova zbere nemško in francosko katoliško dijaštvo k iskrenemu razgovoru.

H koncu so kongresu podale poročila podkomisije »Pax Romane«, tako misijonska, novinarska in komisija za Unijo cerkva, za katero je podal poročilo njen predsednik dr. Ljubomir Novakovič, univ. prof. iz Zagreba. Kongres je poveril tudi univ. prof. v Neaplju, dr. Palmieri, da ustanovi podkomisijo, ki bo vodila stike z vsemi bivšimi člani »Pax Romane« in eventualno ustanavljala krožke prijateljev »Pax Romane« v posameznih državah.

Tako i kongres »Pax Romane«, te najmlajše dijaške internacionale, dokazuje, kako močan in razveseljiv je danes povsod pokret katoliške mladine. »Pax Romane« je od začetka poudarjala, da ne bo zmogla nikdar nič brez globoke katoliške aktivnosti vsakega posameznega člana. Zmiraj obširnejša delavnost »Pax Romane« tako le dokazuje, da sloni na čvrstih in solidnih federacijah, ki hočejo iz preprčanosti svojih članov uvedbo katoliškega reda v razdrapanost našega življenja.

Sanjurio prevzema svo odgovornost

Madrid, 23. avg. Z. General Sanjurio je izjavil preiskovalnemu sodniku, da prevzame osebno odgovornost za zadnji vojaški prevrat, ki ga je organiziral on sam v interesu države. Manifest, ki ga je poslal španskemu narodu, je sestavil on sam in želi tudi, da bo sam obsojen.

Dunajska vremenska napoved. Nocoj je še pričakovati krajevnih neviht, jutri pa bo hladneje s severozapadnimi vetrovi, deloma zelo oblačno.

Zagrebska vremenska napoved. Pretežno jasno, nekoliko oblačno, precej vroče. Možne so lokalne nevihte.

Inozemski uvoz zelo prizadet po Ottawi

London, 23. avg. O rezultatih gospodarske konference angleškega imperija v Ottawi se danes izvejo mnoge podrobnosti, ki doslej niso bile znane in ki v inozemstvu zbujaajo začudenje in razočaranje. Dočim je namreč Anglija, preden so se podali njeni zastopniki v Ottawo, izjavila, da ne bo dopustila nobenih novih carin, oziroma da ne bo zvišala nobenih carin na blago iz nebrt. držav, se sedaj vidi, da se je temu principu v veliki meri izneverila, da zadovolji svoje dominione.

Tako bo zelo občutno zadeta svetovna trgovina po uvedbi davka na žito (2 šilinga na kvater), na baker (2 pence na funt); nadalje so se zvišale carine na maslo (15 šilingov na cent), na jajca (1 do dva šilinga na gros) in na sir (za 15 procent).

Nadalje se je izvedla omejitev uvoza mesa, kar bo dalo prednost uvozu iz Avstralije in Nove Zelandije. Zaradi tega bodo hudo prizadete Argentinijska, ki je izvažala v Anglijo žito in meso, Danska, ki je izvažala zlasti slanino, in Nizozemska, ki je dobavljala Angliji predvsem maslo in jajca. Najmanj bo prizadeta Nemčija, ki uvaža v Anglijo fabrikate in polfabrikate.

Hudo so pa tudi razburjeni v Rusiji, ker se

je Anglija, kakor znano, napram Kanadi obvezala, da bo nastopila proti ruskemu dumpingu, kar bi posebno občutno zadelo uvoz ruskega lesa in drugih ruskih agrarnih produktov. Vendar pa so v Rusiji prepričani, da angleške obveze niso točno formulirane in da puščajo Angliji veliko akcijsko svobodo. Razume se, da bi Rusija, ako bi Anglija znatno omejila ali pa celo preprečila uvoz ruskega lesa, odgovorila s tem, da bi odkazala naročila angleških strojev.

Kar se tiče Anglije, ima gotovo precejšen dobiček od carinskih ugodnosti, ki so jih dovolili dominijoni angleški industriji, vendar podrobnosti o tem še niso znane. V okviru britanskega imperija pomenijo sklepi ottawске konference, da se je opustilo načelo gospodarskega nacionalizma. Priznal se je princip, da imajo carine samo ta namen, da se izravna razlika v produkcijskih stroških dveh tekmujočih industrij, ne pa v tem, da se na sebi življenja nezmerno nacionalne industrije umetno ohranijo pri življenju. Na vsak način se je v Ottawi v okviru britanskega imperija začelo s rušenjem carinskih zidov kot najboljšim sredstvom iz sedanje gospodarske mizerije.

Zborovanje katehetov lavantinske škofije

Maribor, 23. avg.

Ob izredno številni udeležbi se je vršilo večeraj dopoldne v dijaškem soseski zborovanje katehetov lavantinske škofije. Bilo je navzočih okoli 70 udeležencev, med njimi odlični gostje, tako pomožni škof Tomazič in zastopnik ljubljanskega katehetskega društva, g. prof. dr. Pečjak in svetnik Čadež ter urednik lista »Krščanska škola«, prof. dr. Heffler iz Zagreba. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik društva stolni dekan dr. Vraber. Poteklo je v lepi vzajemnosti in razmotrivala so se važna vprašanja in druge važne zadeve, ki se tičejo verouka na naših šolah. Prof. Heffler je podal zgodovinski pregled delovanja katehetov na Slovenskem in Hrvaškem ter je pozival še k nadaljnjemu skupnemu delu. Dekan Alojzij Čižek je izčrpno zajeil vprašanje novega katehizma ter podal izkustva, katera je pokazalo praktično delo s knjigo. Sledil je razgovor, v katerem so pokazali kateheti svoja mnogostevilna izkustva iz praktičnega življenja, napravile so se smernice za bodoče delo in razmotrivalo se je tudi o težkem položaju katehetov v sedanjih dobi. Razgovor o vseh različnih vprašanjih je zavzel toliko časa, da se je moral preložiti referat prof. Bogovića o vzgojnih problemih solidarnosti na prihodnji sestanek.

Osebnosti

Belgrad, 23. avgusta. 1. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Ljubljani so postavljeni: za svevnika 5. skupine v prometnem trgovinskem oddelku Anton Petrovič, dosedaj postajenačelnik na Rakeku za višjega kontrolorja 5. skupine v istem oddelku Franc Gorše, dosedaj na postaji Zidani most, za postajenačelnika v Rakeku, Franc Bizjak, dosedaj na postaji Bistrica Bohinjsko jezero, za višjega kontrolorja 6. skupine in šefa prometne službe v Zidanem mostu Ivan Medved, višji kontrolor iste skupine in postajenačelnik v Zalogu, za kontrolorja 7. skupine trgovinskega oddelka Jožef Hlebec, dosedaj kontrolor in postajenačelnik v Vuhredu-Marenberg, za kontrolorja 7. skupine na postaji Ljubljana glavni kolodvor Josip Brajnik, dosedaj postajenačelnik v Medvodah. — V resoru ministrstva za trgovino in industrijo je postavljen pri glavni podružnici drž. hip. banke v Ljubljani Dragotin Banjac, za vršilca dolžnosti upravnika.

Belgrad, 23. avgusta. 1. Za predmetnega učitelja na dež. trg. akademiji v Mariboru je postavljen v 6. skupini Franc Škof. — V resoru ministrstva za gozdarstvo in rube je napredoval za knjigovodjo v 8. pol. skupino pri direkciji državnega rudnika v Velenju Cvetko Kavčič, za pomožnega skladiščnika v 9. skupini pa je postavljen Bel Lavoslav.

Pogreb dr. Schobra

Dunaj, 23. avg. Z. Danes ob 10 dopoldne sta prišla na policijsko ravnateljstvo predsednik republike Miklas in dr. Dolfuss, ki sta delj časa ostala pri odru pokojnega dr. Schobra. Nato sta oba državnik obiskala vdovo in ji izrekli sožalje. Žalni sprevoz je po prvem blagoslovu v poslopju policije krenil v cerkev, kjer se je izvršila ponovna blagoslovitev. Žalni sprevoz je šel nato pred parlament, kjer so se od pokojnika poslovili predsednik republike Miklas, tajnik dr. Dolfuss in podpredsednik narodne skupščine Tauschitz. Pogreba se je udeležilo veliko število občinstva. Vojaške oblasti so poslale k pogrebu 1 pehotni polk, 1 artiljerijski polk in eskadron konjenice, sodelovali pa so tudi vsi ostali častniki in vojniki, ki niso bili v službi. Nadalje so bila v žalnem sprevozu gasilna društva, reševalno društvo, katerega predsednik je bil dr. Schober že dolga leta, nadalje vsa kulturna društva, diplomatje itd. Od parlamenta je šel pogreb na Schwarzenbergplatz, kjer je bila položena krsta s pokojnikom v avtomobil in odpeljana v njegov rojstni kraj Perg, kjer bo jutri dopoldne pokojnik položen v družinsko grobnico k večnemu počitku.

27 milijonov siromakov

Newyork, 23. avg. Revija »Fortune«, ki je izvedla tozadevno anketo, objavlja, da bo pozimi leta 1932 v Združenih državah število ljudi, ki so primorani živeti od javne dobrotelosti, znašalo 27 milijonov. Sprito naraščajočega padanja produkcije bo namreč število brezposelnih delavcev to zimo znašalo najmanj 11 milijonov, iz česar se dobi številka 27 milijonov, ako se upoštevajo družinski člani.

Danunziada

Besanzano, 23. avg. 4g. D'Annunzio je večeraj še obiskal prof. Piccarda in mu izjavil, da njegove sanje sedaj niso več Dalmacija, ker bi vojna z Jugoslavijo ne bila nič drugega, kakor gostilniški prepir, temveč da so sedaj njegove sanje v stratosferi, da bi mogel stopiti v zvezo z zvezdami. Ko pa je D'Annunzio zapuščal letališče, pa je vendar tudi izjavil tam zbranim letalskim častnikom, da kljub njegovim pacifističnim izjavam, ki jih je dal Piccardu, ostane italijanski vojni klic: Split!

Evropski krožni polet

Milan, 23. avg. 4g. Italijansko letalo »Breda«, ki ga je vodil pilot Schuster z mehanikom Murattorijem, je danes ob 12.10 padlo na tla pri Piazza della Albinga blizu Geneve, ker se je pokvarilo eno krilo letala. Letalca sta hotela v zadnjem trenutku pristati, vendar se jima to ni posrečilo. Mehanik Murattori je mrtev, pilot Schuster pa je hudo ranjen. Tudi drugo italijansko letalo, ki ga je vodil pilot Angeli, je moralo v sili pristati, vendar k sreči brez nezgode za oba letalca, ki sta ostala nepoškodovana. Radi teh dveh nesreč je italijansko ministrstvo za zrakoplovstvo umaknilo italijansko letalo iz evropskega krožnega poleta.

Rim, 3. avg. AA. Evropskega poleta s sportnimi letali se sedaj po prvi etapi udeležijo le 38 letalcev od prvotnega števila, ki je bilo mnogo večje. Davi so tekmovalci odleteli iz Rima. Druga etapa vodi iz Rima preko Firenze, Bellinzone, Torina, Cannesa, Lyona, Stuttgarta do Pariza.

Klasifikacije tekmovalcev bodo sestavili po zadnji, tretji etapi, kjer je treba poleg hitrosti upoštevati tudi tehnične tekme, ki so bile pred poletom v Berlinu.

Velika letalska nesreča

Varšava, 23. avgusta. AA. Med pogrebom vojaškega letalca Pietraskieviča, ki se je ponesrečil v Poznanju, so tri letala krožila nad pokopališčem in vrgla na pokopališče po že ukoreninjenem običaju vence. Iznenada pa sta dve letali trčili v zraku, nakar je sledila huda eksplozija. Obe letali sta padli na tla in zgoreli. Oba pilota sta se ubila.

Piccard poleti v Ameriko

Berlin, 23. avg. Z. »Berliner Tagblatt« poroča, da se profesor Piccard bavi z mislijo, da bi poletel v stratosfero iz Evrope v Ameriko. V krogu svojih najintimnejših prijateljev je izjavil, da bo sam poskusil tak polet, ki misli, da ne bo pretežak in da bo vožnja trajala smo 6 ur.

Francoski manevri

Pariz, 23. avg. Z. Od danes pa do 26. t. m. bodo v vzhodni Franciji veliki letalski manevri s sodelovanjem čel na kopnem, ki se bodo učile vzdrževanje zveze in skupnega sodelovanja med eskadrami v zraku. Pri teh manevrih bo sodelovalo tudi civilno prebivalstvo v velikem obsegu. Manevri se bodo vršili v področju Reimsa, Metz in Hidenhofa na ter ob lotarinskih rudnikih.

Austrija sprejela lozanski protokol

Dunaj, 23. avgusta. AA. Korbiro poroča: Po ponovni razpravi o lausanskem protokolu, ki je bila potrebna zaradi veta zveznega sveta, je parlament v drugič sprejel zakon o tem protokolu s 87 proti 82 glasovom.

Angleški finančnik v Ameriki

Newyork, 23. avg. Z. Vsled vesti, ki so nastale v zvezi z obiskom guvernerja angleške banke v Newyorku, izjavlja predsedništvo Federal Reserve Bank, da se temu ne sme pripisovati nikakega pomena. Nenaden prihod guvernerja britanske narodne banke Normana v Združene države je izzval v ameriški javnosti veliko pozornost. »Journal of Commerce« pravi, da ni dvoma, da je to prvi korak za skupno močnejšo akcijo za stabilizacijo valuit po vsem svetu in sicer na popolnoma novi bazi.

Brez posebnega naznanila

Zapustila nas je po dolgem mukopolnem trpljenju in se preselila v večnost naša iskreno ljubljena mati, stara mati, prababica, teta in tašča, gospa

Ivana Lušin roj. Pogorelec

vdova posestnika in trgovca

Truplo blagopokojno prepeljemo po slovesni blagoslovitvi v četrtek, dne 25. t. m. ob 2 popoldne iz Jenkove ulice št. 20 v Sodražico. V Sodražici se bo vršil pogreb istega dne ob pol 5 popoldne na ondotno župno pokopališče.

Blago pokojnico ohranimo v blagem spominu.

Ljubljana-Sodražica-Maribor-Ljutomer, dne 23. avgusta 1932.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

ZALUJOČI OSTALI

Brez posebnega naznanila

Zapustila nas je danes po dolgem mukopolnem trpljenju moja nadvse ljubljena mati oz. teta, gospa

Alojzija Smolej roj. Fürst

vdova po uradniku

previdena s tolažili svete vere.

Pogreb blagopokojne bo v četrtek, dne 25. t. m. ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 17, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 23. avgusta 1932.

ZALUJOČA HČERKA

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.